

Dosarul nr. 3ra-1259/22
2-20153433-01-3ra-16122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând recursurile depuse de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Sultan Cristina și de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Școlnic Oleg împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță Smochin Marcel cu privire la anularea actului administrativ individual,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Școlnic Oleg, casată hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie de admitere a acțiunii,

constată:

La 2 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Școlnic Oleg a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual.

În susținerea acțiunii, a indicat că la 3 august 2020, Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a emis o decizie, prin care a constatat că în acțiunile și comportamentul avocatului Școlnic Oleg există abateri disciplinare, aplicându-i acestuia sancțiunea disciplinară sub formă de amendă în mărime de 3 000 de lei și suspendarea activității de avocat.

Nefiind de acord cu decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare, Școlnic Oleg a înaintat cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei respective, însă prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 19 octombrie 2020, cererea prealabilă a fost respinsă.

A menționat că deciziile Comisiei pentru etică și disciplină sunt ilegale și neîntemeiate, indicând că la 27 februarie 2020, a încheiat un contract de asistență juridică în baza căruia, a fost împuternicit de către Lungu Constantin să-i reprezinte interesele în cadrul procedurii de executare nr. 2-756/10 din 13 octombrie 2010 privind încasarea datoriei de la Lungu Constantin în beneficiul Tamarei Smochin și cauzele conexe.

După ce a făcut cunoștință cu materialele procedurii de executare, la 6 martie 2020, a transmis executorului judecătoresc unele probe, transmise de clientul său, pentru a fi anexate la procedura de executare, iar executorul judecătoresc l-a înștiințat despre faptul că succesorul în drepturi a creditorului este Marcel Smochin.

La 21 mai 2020, a primit de la executorul judecătoresc Cernica Ruslan înștiințarea succesorului în drepturi a creditorului despre faptul că avocatul Școlnic Oleg nu este în drept să-i acorde asistență juridică debitorului, deoarece, la 13 august 2010, în calitate de judecător, a făcut parte din completul de judecată care a pronunțat hotărârea judiciară, conform căreia s-a încasat de la Lungu Constantin în beneficiul Tamarei Smochin datoria, cu anexarea copiei hotărârii judecătorești în cauză.

A relatat că la 24 mai 2020, l-a telefonat pe debitor și l-a anunțat despre rezilierea contractului de asistență juridică.

Luând în considerație volumul mare de dosare civile, penale și contravenționale, pe care le-a examinat în calitate de judecător al Judecătoriei Telenești, în ultimii 8 ani de activitate, este imposibil de reținut toate dosarele examinate, cu atât mai mult că în ultimii 3 ani, în afară de examinarea cauzelor de drept comun, a exercitat și funcția de judecător de instrucție și la Judecătoria Orhei, sediul Central.

A precizat că la încheierea contractului de asistență juridică cu Lungu Constantin, nu și-a amintit că în anul 2010 a pronunțat hotărârea în cauză, totodată, din materialele prezentate de client la încheierea contractului de asistență juridică, nu a fost anexat niciun act în care să fie indicat că acesta ar fi participat în calitate de judecător pe cauza dată, debitorul necomunicându-i despre acest fapt.

La momentul studierii actelor procedurii de executare, care i-au fost prezentate la solicitare de către executorul judecătoresc, nu au apărut dubii precum că ar fi examinat cauza civilă sus-enunțată, deoarece titlul executoriu eliberat pe dosarul civil nr. 2-756/10, a fost semnat de un alt judecător, dar nu de Școlnic Oleg, mai cu seamă că la materialele procedurii de executare, nu era anexată hotărârea judecătorească sau alte documente, indicii din dosar, care ar confirma că anume acesta a pronunțat hotărârea în baza căreia a fost emis titlul executoriu.

Cu referire la constatarea Comisiei pentru etică și disciplină precum că avocatul Școlnic Oleg ar fi recunoscut abaterea disciplinară, a enunțat că această constatare reprezintă o interpretare eronată a Comisiei celor relatate de avocat în referința depusă asupra petiției formulate de Marcel Smochin, or, avocatul a indicat expres că nu este de acord cu plângerea, iar în referință a indicat suplimentar că nu are dreptul să-i acorde asistență juridică lui Constantin Lungu, lucru despre care a aflat ulterior încheierii contractului de asistență juridică.

A opinat că este neîntemeiată trimiterea Comisiei pentru etică și disciplină la dispozițiile art. 54 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, așa cum potrivit contractului de asistență juridică încheiat între avocatul Școlnic Oleg și Lungu

Constantin, avocatul urma să reprezinte interesele debitorului în cadrul procedurii de executare și cauzele conexe, iar cu materialele cauzei civile nu a făcut cunoștință, deoarece nu deținea împuterniciri de la client.

Mai mult, atât la semnarea contractului de asistență juridică, cât și ulterior, Lungu Constantin nu și-a manifestat dezacordul cu hotărârea judecătorească emisă în 2010, în baza căreia a fost eliberat titlul executoriu, astfel încât nu a apărut necesitatea de a face cunoștință și cu materialele dosarului civil care se afla în arhiva instanței.

A insistat asupra faptului că nu a comis o abatere disciplinară, iar Comisia pentru etică și disciplină în mod eronat i-a aplicat sancțiune disciplinară, lăsând fără o apreciere circumstanțele expuse de avocat în cadrul procedurii disciplinare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 57 alin. (3) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, art. 162, 164, 189, 206, 208, 211 Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii și anularea în tot a deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 3 august 2020, conform căreia s-a decis că în acțiunile și comportamentul avocatului Școlnic Oleg există abateri disciplinare, cu aplicarea sancțiunilor sub formă de amendă în sumă de 3 000 de lei și suspendarea activității de avocat, ca fiind neîntemeiată și ilegală.

La 24 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Școlnic Oleg a depus cerere de înlăturare a neajunsurilor din cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat, suplimentar cerințelor invocate inițial, anularea integrală a Deciziei Comisiei pentru etică și disciplină din 19 octombrie 2020 prin care a fost respinsă cererea prealabilă și dispunerea întoarcerii amenzii în mărime de 3 000 de lei, achitate în baza deciziei de sancționare și aplicare a sancțiunii din 3 august 2020.

Prin încheierea protocolară din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă cererea lui Marcel Smochin privind atragerea sa în proces, în calitate de persoană terță.

Prin hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 29 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul oficiului poștal, Școlnic Oleg a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la 27 ianuarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ prin intermediul poștei electronice și oficiului poștal, a fost prezentată motivarea apelului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor din acțiune.

Prin decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Școlnic Oleg, casată hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea.

A fost anulată decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 3 august 2020 și decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților, emisă în procedura prealabilă din 19 octombrie 2020.

A fost dispusă întoarcerea executării actului administrativ individual defavorabil anulat – decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților

din 3 august 2020 și obligată Uniunea Avocaților să-i restituie lui Școlnic Oleg suma de 3 000 de lei.

La 18 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Cristina Sultan, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 3 ianuarie 2023, a fost prezentată motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea recursului, a invocat că decizia recurată este arbitrară, nefondată, ilegală și una formală, pasibilă de casare, și fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

A obiectat că instanța de apel a tolerat încălcarea disciplinară expres stabilită în legea specială, încălcând principiul legalității și inevitabilității răspunderii disciplinare pentru fapta comisă și scopul tragerii la răspundere disciplinară a avocatului.

Instanța de apel eronat a constatat că prin decizia contestată nu a fost apreciat argumentul avocatului, precum că la momentul încheierii contractului de asistență juridică, acesta din urmă nu a cunoscut că în anul 2010 a participat în calitate de judecător la adoptarea hotărârii și la examinarea cauzei care s-a finalizat cu eliberarea titlului executoriu aflat în procedura executorului judecătoresc, or, autoritatea publică în mod echitabil s-a expus în partea motivantă asupra fiecărui argument al avocatului reclamant.

În opinia recurentului, instanța de apel nu a motivat din care considerent un avocat este în limita legală de a încălca normele disciplinare expres prevăzute de legea specială odată cu trecerea timpului îndelungat a imposibilității de a verifica starea de fapt, întrucât în activitatea sa, un avocat urmează să fie diligent.

La 9 decembrie 2022, Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului, a relevat că atât constatările Comisiei de etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților, cât și ale primei instanțe cu privire la diligența avocatului, ce este necesară unui bun profesionist sunt întemeiate și nu pot fi puse la dubiu doar prin prisma faptului că Școlnic Oleg, în perioada de activitate în calitate de judecător, a avut un număr mare de dosare în examinare și nu își amintea de cauza civilă în care a pronunțat hotărârea din 13 august 2010 a Judecătoriei Telenești.

Și-a manifestat dezacordul cu concluzia instanței de apel, precum că avocatul Școlnic Oleg a fost împuternicit să reprezinte interesele clientului Lungu Constantin în cadrul unei alte proceduri decât în cea în care a participat în calitate de judecător.

Prin similitudine, în cauzele care privesc durata procedurilor civile, executarea reprezintă cea de-a doua etapă a procedurii pe fond, iar dreptul revendicat nu își găsește realizarea sa efectivă decât în momentul executării.

Finalmente, a considerat întemeiate concluziile primei instanțe cu privire la critica necunoașterii circumstanțelor cauzei, pe marginea căreia avocatul Școlnic Oleg s-a angajat să acorde asistență juridică, iar concluziile instanței de apel, la acest

capitol, sunt contradictorii și insuficiente pentru a se constata examinarea deplină a fondului.

La 19 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Uniunii Avocaților din Republica Moldova și lui Școlnic Oleg copia recursului depus de Marcel Smochin, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepționată de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova la 23 decembrie 2022, iar de către Școlnic Oleg – la 29 decembrie 2022, potrivit avizelor poștale de recepție (f. d. 180-181).

La 4 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Școlnic Oleg și Smochin Marcel copia recursului depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Sultan Cristina, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință la recursul formulat, care a fost recepționată de către Școlnic Oleg la 10 ianuarie 2023, conform avizului poștal de recepție (f. d. 215), iar corespondența remisă în adresa lui Smochin Marcel a fost restituită instanței de judecată, cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 217).

La 15 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Școlnic Oleg a depus referință la recursurile declarate de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Sultan Cristina și de Smochin Marcel, solicitând respingerea acestora, ca fiind neîntemeiate.

Până la data stabilită pentru examinarea recursurilor, în adresa Curții Supreme de Justiție alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 16 noiembrie 2022 (f. d. 155).

Din materialul probator rezultă că la 18 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Sultan Cristina, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 164).

Este cert și faptul că la 9 decembrie 2022, Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 171-175).

Decizia motivată din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și a reprezentantului său, avocatul Sultan Cristina, la 1 decembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f. d. 169).

Totodată, actele cauzei reflectă că la 3 ianuarie 2023, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Sultan Cristina, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 182).

Având în vedere faptul că ultima zi de depunere a recursului motivat a fost ziua de 31 decembrie 2022 (sâmbătă), prin urmare, zi nelucrătoare, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 963 din 28 decembrie 2022 cu privire la transferul unor zile de odihnă în anul 2023, ziua de 2 ianuarie 2023 a fost considerată zi de odihnă, ultima zi de depunere a recursului motivat al Uniunii Avocaților din Republica Moldova se constată a fi data de 3 ianuarie 2023, ca următoare zi lucrătoare.

Astfel, recursurile depuse de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Cristina Sultan și de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, sunt în termen.

Prin încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursurile depuse de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Sultan Cristina și de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost numite pentru examinare în complet din cinci judecători.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recursuri și referință, deoarece criticile recurenților și intimatului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una din următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Potrivit art. 21 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

În corespundere cu art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma prevederilor art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborate cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma alin. (2) și (3) din același articol, instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

La caz, instanța de recurs reține că pe 13 mai 2020, Smochin Marcel a depus la Uniunea Avocaților plângere prin care a solicitat constatarea abaterii disciplinare în acțiunile avocatului Școlnic Oleg, manifestate prin nerespectarea profesiei de avocat și încălcarea prevederilor legislației, cu aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă și de retragere a licenței de avocat (f. d. 2-6 dosar administrativ).

Potrivit plângerii sus-enunțate, Școlnic Oleg, a făcut parte din completul de judecată care la data de 13 august 2010, a emis hotărârea ce se află în procedura de executare la executorul judecătoresc și în același timp apără interesele debitorului Lungu Constantin.

La 18 iunie 2020, membrul Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a întocmit notă informativă asupra petiției depuse de Smochin Marcel, prin care a propus Comisiei pentru etică și disciplină intentarea procedurii disciplinare în privința avocatului Școlnic Oleg în baza petiției depuse de către petiționarul Marcel Smochin (f. d. 21 - dosar administrativ).

La 30 iulie 2020, membrul Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a întocmit notă informativă, prin care a constatat că avocatul Școlnic Oleg a admis în acțiunile sale abatere disciplinară, ori potrivit art. 54 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la avocatură avocatul nu este în drept să acorde asistență juridică persoanei dacă în cauza dată el a participat în calitate de judecător (f. d. 22-23 - dosar administrativ).

Este cert și faptul că avocatul Școlnic Oleg a depus referință asupra petiției înaintate de Smochin Marcel, în conținutul căreia a indicat că la momentul prezentării actelor de către debitor, nu a cunoscut că a participat la examinarea cauzei civile în fond în calitate de judecător, așa cum, de la pronunțarea hotărârii și până la încheierea contractului de asistență juridică a trecut un termen mare. La fel, s-a indicat, că titlul executoriu eliberat în baza hotărârii Judecătoriei Telenești din 13 august 2010, nu a fost semnat de judecătorul Școlnic Oleg, dar de un alt judecător.

În același timp, a menționat că cu petiția în cauză este de acord parțial doar în sensul că nu are dreptul să acorde asistență juridică lui Lungu Constantin (f. d. 16-17, dosar administrativ).

Urmare examinării plângerii depuse de Smochin Marcel și a referinței prezentate de avocatul Școlnic Oleg, pe 3 august 2020, Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a emis decizie prin care a constatat că în acțiunile și comportamentul avocatului Școlnic Oleg există abateri disciplinare. Ținând cont de gravitatea abaterii, circumstanțele în cauză, activitatea și comportamentul avocatului, s-a aplicat avocatului Școlnic Oleg sancțiunea disciplinară sub formă de amendă în sumă de 3 000 lei. S-a suspendat activitatea de avocat a lui Școlnic Oleg, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la avocatură (f. d. 58-60, dosar administrativ).

La 25 septembrie 2020, avocatul Școlnic Oleg a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină din 3 august 2020 și adoptarea unei noi decizii privind constatarea lipsei încălcărilor în acțiunile avocatului Școlnic Oleg (f. d. 71-72 dosar administrativ).

Prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 19 octombrie 2020, a fost respinsă cererea prealabilă (f. d. 85-91, dosar administrativ).

Școlnic Oleg înaintând acțiunea în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță Smochin Marcel, ulterior concretizată a solicitat admiterea acțiunii și anularea în tot a deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 3 august 2020, anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 19 octombrie 2020 de respingerea a cererii prealabile și dispunerea întoarcerii amenzii în mărime de 3 000 de lei, achitate în baza deciziei de sancționare și aplicare a sancțiunii din 3 august 2020.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani a respins acțiunea.

Judecând apelul depus de Școlnic Oleg, instanța de apel prin decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a admis apelul, a casat integral hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani și a emis o nouă decizie de admitere a acțiunii. A anulat decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 3 august 2020 și decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților emisă în procedură prealabilă din 19 octombrie 2020. A dispus întoarcerea executării actului administrativ individual defavorabil anulat – decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 3 august 2020 și a obligat Uniunea Avocaților să restituie avocatului Școlnic Oleg suma de 3 000 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la momentul încheierii contractului de asistență juridică cu Lungu Constantin, avocatul Școlnic Oleg nu a cunoscut că în anul 2010, a participat la examinarea cauzei civile în calitate de judecător, care s-a finalizat cu eliberarea titlului executoriu aflat în procedura de executare silită a executorului judecătoresc.

A remarcat că potrivit mandatului semnat de client, avocatul Școlnic Oleg a fost împuternicit să-i reprezinte interesele lui Lungu Constantin în cadrul procedurii de executare silită intentată în baza documentului executoriu eliberat în baza

hotărârii Judecătorei Telenеști din 13 august 2010, dar și în cauzele conexe acestei proceduri.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că în baza contractului de asistență juridică încheiat între avocatul Școlnic Oleg și clientul Constantin Lungu, avocatul a fost împuternicit să reprezinte interesele clientului în cadrul unei alte proceduri decât în cea în care a participat în calitate de judecător. Or, prin actele și lucrările dosarului se confirmă cert, că procesul inițiat de Tamara Smochin a fost soluționat irevocabil de judecătorul Școlnic Oleg la 13 august 2010, adică cu aproximativ 10 ani până la încheierea contractului de prestare a serviciilor juridice în cadrul unei alte proceduri.

Totodată, a notat că avocatul Școlnic Oleg a fost în imposibilitate de a stabili că titlul executoriu prezentat de client a fost eliberat în baza hotărârii pronunțate de același avocat în timpul exercitării funcției de judecător, așa cum, titlul executoriu a fost semnat de un alt judecător, iar numele judecătorului Școlnic Oleg nu figura în acel titlu executoriu.

A argumentat că potrivit mandatului eliberat de client, rezultă că avocatul urma să acorde clientului asistență juridică în cadrul unei proceduri de executare, care este diferită de cauza civilă.

Verificând legalitatea deciziei contestate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat legea și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintate de Școlnic Oleg.

În conformitate cu prevederile art. 44 alin. (2) lit. b)-d) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în redacția la acel moment), Comisia pentru etică și disciplină: analizează cazurile de încălcare de către avocați și avocații stagiaari a disciplinei și a normelor de etică profesională; intențiază proceduri disciplinare în privința avocaților și avocaților stagiaari; adoptă decizii corespunzătoare în procedura disciplinară.

Potrivit art. 56 alin. (1)-(8) din aceeași Lege, avocații răspund disciplinar pentru acțiunile prin care se încalcă prevederile prezentei legi, normele Codului deontologic al avocatului și prevederile altor acte normative ce reglementează activitatea avocaturii.

Petițiile referitoare la acțiunile avocaților, precum și informația cu privire la abaterile disciplinare comise de avocat în timpul exercitării atribuțiilor profesionale, se examinează de către Comisia pentru etică și disciplină. În cazul existenței unor temeieri suficiente, comisia dispune efectuarea unui control. Controlul se efectuează de către membrii comisiei sau se pune în sarcina baroului.

Comisia pentru etică și disciplină trebuie să solicite avocatului căruia i-a fost intentată procedura disciplinară explicații în scris, acte și alte materiale necesare pentru adoptarea unei decizii obiective.

În cazul în care se adevăresc unele abateri comise de avocat, președintele Comisiei pentru etică și disciplină prezintă materialele despre avocatul în cauză spre examinare comisiei.

Examinarea de către Comisia pentru etică și disciplină a materialelor ce țin de abaterile disciplinare constituie o procedură disciplinară.

Comisia pentru etică și disciplină adoptă una din următoarele decizii: a) privind aplicarea sancțiunii disciplinare; b) privind efectuarea unui control suplimentar; c) privind lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului.

Decizia Comisiei pentru etică și disciplină se face publică.

Avocatul cărui a s-a intentat o procedură disciplinară este în drept să asiste la examinarea chestiunii privind tragerea lui la răspundere disciplinară și să dea explicații nemijlocit Comisiei pentru etică și disciplină.

La rândul său, conform art. 57 alin. (1) și alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în redacția la acel moment), sancțiuni disciplinare sînt: a) avertizarea; b) mustrarea; c) amenda de la 1000 la 3000 de lei, care se face venit la bugetul Uniunii Avocaților. Plata amenzii se face în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă; d) suspendarea activității de avocat (în temeiul art. 13 alin.(1) lit. c) și d); e) retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (în temeiul art. 25 alin. (1)).

La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de gravitatea abaterii, de circumstanțele în care a fost comisă, de activitatea și comportamentul avocatului.

În accepțiunea art. 13 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în redacția la acel moment), activitatea de avocat se suspendă de drept până la achitarea sumei amenzii, de la termenul scadent prevăzut la art. 57 alin. (1) lit. c).

Coroborând prevederile enunțate, la materialul probator administrat în speță, instanța de recurs reține că Școlnic Oleg a participat în calitate de judecător la emiterea hotărârii din 13 august 2010 a Judecătoriai Telenești, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Tamara împotriva lui Lungu Constantin cu privire la încasarea împrumutului.

Este cert și faptul că prin hotărârea din 13 august 2010 a Judecătoriai Telenești a fost dispusă încasarea de la Lungu Constantin în beneficiul Tamarei Smochin a datoriei în sumă de 9 600 dolari SUA, dobânda de întârziere 18 124 lei și cheltuielile pentru plata taxei de stat în mărime de 150 lei. A fost încasată taxa de stat în folosul statului de la Lungu Constantin în suma de 3306 lei (f. d. 12-13 dosar administrativ).

În temeiul hotărârii respective, Judecătoria Telenești a eliberat creditorului Smochin Tamara titlu executoriu nr. 2-756/10 din 13 august 2010, care a fost prezentat pentru executare silită executorului judecătoresc (f. d. 14 dosar administrativ).

La caz, instanța de recurs constată că potrivit mandatului Seria MA nr. 1332725 din 27 februarie 2020, avocatul Școlnic Oleg a fost împuternicit să acorde asistență juridică în cadrul procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-756/10 din 13 august 2010 eliberat de Judecătoria Telenești privind încasarea datoriei de la Lungu Constantin în beneficiul Tamarei Smochin, care a fost prezentat executorului judecătoresc (f. d. 7, 18-19 dosar administrativ).

În acest aspect, instanța de recurs relevă că la cererea avocatului Școlnic Oleg, la data de 3 martie 2020 în adresa acestuia, executorul judecătoresc Cernica Ruslan a remis copiile actelor din dosarul de executare și anume: titlul executoriu nr. 2-756/10, cererea creditorului Smochin Tamara cu privire la intentare procedurii de executare, încheierea de intentare a procedurii de executare din 21 octombrie 2010; procura de reprezentare a creditorului Smochin Tamara de către feciorul ei Smochin Marcel (f. d. 34).

Prin notificarea executorului judecătoresc din 13 martie 2020, succesorul în drepturi al creditorului Smochin Tamara, Smochin Marcel a fost informat că drepturile și interesele debitorului Lungu Constantin vor fi reprezentate de avocatul Școlnic Oleg (f. d. 7 dosar administrativ).

La 13 mai 2020, Smochin Marcel, succesor în drept a creditorului Smochin Tatiana a depus la Uniunea Avocaților plângere prin care a solicitat constatarea abaterii disciplinare în acțiunile avocatului Școlnic Oleg, manifestate prin nerespectarea profesiei de avocat și încălcarea prevederilor legislației, cu aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă și de retragere a licenței de avocat (f. d. 2-6, dosar administrativ), deoarece avocatul Școlnic Oleg, a făcut parte din completul de judecată care la data de 13 august 2010 a emis hotărârea din 13 august 2010 a Judecătorei Telenești, a cărei executare se solicită și totodată reprezintă interesele debitorului Lungu Constantin, în această procedură de executare.

Pe 3 august 2020, Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a emis decizie prin care a constatat că în acțiunile și comportamentul avocatului Școlnic Oleg există abateri disciplinare. Ținând cont de gravitatea abaterii, circumstanțele în cauză, activitatea și comportamentul avocatului, s-a aplicat avocatului Școlnic Oleg sancțiunea disciplinară sub formă de amendă în sumă de 3 000 lei. S-a suspendat activitatea de avocat a lui Școlnic Oleg, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la avocatură (f. d. 58-60, dosar administrativ).

Prin prisma celor enunțate, instanța de recurs reține ca fiind justificate constatările primei instanțe precum că avocatul Școlnic Oleg a fost împuternicit de Lungu Constantin să-i reprezinte interesele în procedura de executare care și a fost inițiată în temeiul hotărârii adoptate de însuși Școlnic Oleg în calitate de judecător.

În acest aspect, instanța de recurs relevă prevederile art. 54 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în redacția la acel moment), potrivit cărora avocatul nu este în drept să acorde asistență juridică persoanei dacă în cauza dată, el a participat în calitate de judecător, procuror, persoană care efectuează urmărirea penală, expert, specialist, traducător, martor sau martor asistent.

Ori la caz, este incontestabil că avocatul Școlnic Oleg a reprezentat interesele debitorului Lungu Constantin în procedura de executare a hotărârii din 13 august 2010 a Judecătorei Telenești, care a fost emisă de către Școlnic Oleg în calitate de judecător, fapt care a generat aplicarea sancțiunii disciplinare.

Ca urmare, instanța de recurs conchide că a fiind lipsite de suport mențiunile instanței de apel precum că avocatul Școlnic Oleg a fost în imposibilitate de a stabili că titlul executoriu prezentat de client a fost eliberat în baza hotărârii pronunțate de același avocat în timpul exercitării funcției de judecător, așa cum, titlul executoriu a

fost semnat de un alt judecător, iar numele judecătorului Școlnic Oleg nu figura în acel titlu executoriu.

În acest sens, instanța de recurs notează că, avocatul trebuie să fie responsabil și diligent în calitatea sa de profesionist la încheierea raportului juridic prin care va acorda asistență juridică clientului asistenței date.

Or, potrivit art. 9 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în redacția la acel moment), asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională și corectă.

Pe cale de consecință, în situația în care Școlnic Oleg a cunoscut cu certitudine că în anul 2010 a activat în calitate de judecător la Judecătoria Telenești, iar titlul executoriu din speță este eliberat anume de această instanță, chiar dacă actul executoriu nu este semnat de către dânsul, avocatul Școlnic Oleg pentru a evita conflictele de interese, incompatibilitatea, dubii asupra activității sale profesionale în calitate de avocat era obligat să se asigure și să verifice dacă nu a examinat cauza civilă respectivă și nu a adoptat hotărârea pe cauza civilă dată în perioada când a activat în calitate de judecător, iar numărul mare de dosare aflate în procedura a judecătorului Școlnic Oleg în perioada respectivă nu poate fi pusă în detrimentul acestei obligații.

Mai cu seamă, la caz se reține că potrivit art. 54 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în redacția la acel moment), avocatului i se interzice să participe la proces fără a lua cunoștință în prealabil de materialele dosarului.

Instanța de recurs conchide că instanța de apel în mod eronat a concluzionat că asistența juridică acordată de avocatul Școlnic Oleg în cadrul unei proceduri de executare este diferită de cauza civilă în care a participat în calitate de judecător.

Aici, instanța de recurs contrar argumentului sus-menționat notează că executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6 din Convenție (a se vedea *Hornsby v. Greece*, hotărâre din 19 martie 1997, Reports 1997-11, p. 510, §40, *Burdov v. Russia*, nr. 59498/00, §34, 7 mai 2002, *Sîrbu vs Republica Moldova*, hotărârea din 15 iunie 2004, definitivă din 10 noiembrie 2004).

Distinct de aceste precizări instanța recurs notează că acordul de reziliere din 24 mai 2020 a contractului de asistență juridică care a fost încheiat între avocatul Școlnic Oleg și Lungu Constantin din 27 februarie 2020 (f. d. 15 dosar administrativ) nu semnifică lipsa existenței abaterii disciplinare în acțiunile sale la încheierea contractului de asistență juridică în cauza dată.

Mai mult ca atât, în susținerea concluziei primei instanțe avocatul Școlnic Oleg la depunerea referinței asupra petiției înaintate de Marcel Smochin, în contextul motivelor expuse a indicat că cu petiția în cauză este de acord parțial doar în sensul că dânsul nu are dreptul să-i acorde asistență juridică lui Lungu Constantin (f. d. 17 dosar administrativ).

Sintetizând cele reliefate supra, instanța de recurs atestă justetea concluziei primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii lui Școlnic Oleg împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel.

Față de cele ce preced, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel a fost emisă cu interpretarea eronată a legii și aprecierea greșită a materialului probator, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa integral decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a menține hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile depuse de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Sultan Cristina și de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin.

Se casează integral decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Școlnic Oleg împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță Smochin Marcel cu privire la anularea actului administrativ individual.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron

Galina Stratulat

Mariana Pitic